

Nalog kojim se podržava funkcioniranje Nacionalne i univerzitetske biblioteke/Nacionalne i sveučilišne knjižnice Bosne i Hercegovine i drugih ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu

Br. 02/24

Koristeći se ovlaštenjima koja su visokom predstavniku dana člankom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Opći okvirni sporazum), prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje navedenog Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora, i članom II 1. (d) prethodno navedenog Sporazuma, koji od visokog predstavnika zahtijeva da olakša rješavanje bilo kojih poteškoća koje se pojave u svezi sa civilnom provedbom Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini;

Pozivajući se na stavak XI.2 Zaključaka Konferencije za provedbu mira održane u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojem je Vijeće za provedbu mira pozdravilo nakanu visokog predstavnika da uporabi svoj konačni autoritet u zemlji u svezi s tumačenjem Sporazuma o provedbi civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu s gore navedenim, "donošenjem obvezujućih odluka, kada to ocijeni neophodnim", o određenim pitanjima, uključujući i (prema točki (c) stavka XI.2) "mjere kojima se

osigurava provedba Mirovnog sporazuma na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta”;

Pozivajući se također na stavak 4 Rezolucije 1174 (1998) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 15. lipnja 1998. godine, prema kojem Vijeće sigurnosti, u skladu s poglavljem VII Povelje Ujedinjenih naroda “... ponavlja da je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje Aneksa 10 o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora i da u slučaju spora može davati svoja tumačenja i preporuke, te donositi obvezujuće odluke, kako god ocijeni da je neophodno, o pitanjima koja je obrazložilo Vijeće za provedbu mira u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine”;

Imajući u vidu da, prema članku I/1. Ustava Bosne i Hercegovine, Republika Bosna i Hercegovina nastavlja svoje pravno postojanje kao Bosna i Hercegovina, te da se člankom 2. Aneksa II Ustava predviđa da će svi zakoni, propisi i sudski poslovnici, koji su na snazi na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku kada Ustav stupi na snagu, ostati na snazi u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom dok drugačije ne odredi nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući stoga da, u skladu s kontinuitetom pravnih propisa koji je utvrđen Ustavom Bosne i Hercegovine, nakon stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine, sedam ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu, to jest: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Historijski muzej Bosne i Hercegovine [hrv. Povijesni muzej Bosne i Hercegovine], Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine [hrv. Nacionalna i sveučilišna knjižnica Bosne i Hercegovine], Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine [hrv. Muzej književnosti i kazališne umjetnosti Bosne i Hercegovine], Biblioteka za slijepa i slabovidna lica Bosne i Hercegovine [hrv. Knjižnica za slijepa i slabovidne osobe Bosne i Hercegovine], Kinoteka Bosne i Hercegovine i Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine, nastavljaju svoje pravno postojanje kao državne ustanove, te su zakoni kojima se

uređuje osnivanje navedenih ustanova ostali na snazi i nastavljaju da se primjenjuju (dok drugačije ne odrede nadležni organi vlasti Bosne i Hercegovine), te da je, shodno tome, Bosna i Hercegovina i dalje osnivač/vlasnik ovih ustanova, pa je samim tim također i u obvezi vršiti svoje nadležnosti kao osnivač/vlasnik, uključujući i potrebna imenovanja i financiranje;

Konstatirajući da je, prema članku 30. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine, u roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine bilo obvezno pokrenuti postupak pred Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine za donošenje zakona kojim bi se uredilo pitanje nastavka rada drugih ustanova, službi i tijela koja su uspostavljena propisima Bosne i Hercegovine i Republike Bosne i Hercegovine, a koja su obavljala ili obavljaju upravne, stručne ili druge poslove iz okvira nadležnosti Bosne i Hercegovine ili za potrebe organa vlasti Bosne i Hercegovine;

Konstatirajući također da je Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine osnovan 1888. godine i da je kasnije obavljao svoje djelatnosti u skladu sa Zakonom o Zemaljskom muzeju ("Službeni list SR BiH", br. 20/77) te da nastavlja sa radom na temelju Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list RBiH", br. 13/93 i 13/94); **da je** Historijski/Povijesni muzej Bosne i Hercegovine osnovan Zakonom o osnivanju Muzeja narodnog oslobođenja ("Službene novine Federalne BiH", br. 26/45), preimenovan i registriran kao Javna ustanova Historijski muzej Bosne i Hercegovine na osnovu sudske odluke Višeg suda u Sarajevu, i da nastavlja sa radom na temelju Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list RBiH", br. 13/93 i 13/94); **da je** Nacionalna i univerzitetska biblioteka/Nacionalna i sveučilišna knjižnica Bosne i Hercegovine osnovana Uredbom o Nacionalnoj biblioteci Federalne BiH ("Službeni list Federalne BiH", br. 22/45) i da nastavlja sa radom na temelju Zakona o bibliotečkoj

djelatnosti ("Službeni list R BiH", br. 27/95) kao Nacionalna i univerzitetska biblioteka; **da je** Muzej književnosti i pozorišne/kazališne umjetnosti Bosne i Hercegovine osnovan u skladu sa Zakonom o muzejima („Službeni list SR BiH“, br. 53/60) i da je kasnije nastavio sa radom na temelju Zakona o muzeju književnosti, a potom i Zakona o muzeju književnosti i scenskih umjetnosti ("Službeni list SR BiH", br. 20/77), te da sada obavlja svoje djelatnosti prema Zakonu o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list R BiH", br. 13/93 i 13/94); **da je** Biblioteka/knjižnica za slijepa i slabovidna lica/osobe Bosne i Hercegovine osnovana Odlukom Saveza slijepih SR BiH, nakon što je Biblioteka Saveza slijepih Jugoslavije, koja je osnovana 1954. godine, raspodijelila postojeći fond knjiga na republičke i pokrajinske saveze slijepih, i da nastavlja sa radom na temelju Zakona o biblioteci za slijepa i slabovidna lica Republike Bosne i Hercegovine ("Službeni list R BiH", br. 9/95); **da** Kinoteka Bosne i Hercegovine faktički posluje još od kraja 70-ih godina, kada se u okviru Arhiva Bosne i Hercegovine osniva odjeljenje kinoteke, koje je potom izdvojeno iz Arhiva BiH kao samostalna ustanova na temelju Zakona o Kinoteci Bosne i Hercegovine ("Službeni list R BiH", br. 13/94); **i da je** Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine osnovana Odlukom Vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine 1946. godine, i da je nastavila sa radom na temelju Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list R BiH", br. 13/93 i 13/94).

Naglašavajući da se zakonima kojim se definiraju status i opseg aktivnosti ovih ustanova predviđa da je tadašnja Skupština Republike Bosne i Hercegovine jedini organ ovlašten za ostvarivanje prava osnivača, tj. da je Republika Bosna i Hercegovina određena kao jedini osnivač i vlasnik ovih ustanova, te da je Zakonom o ustanovama ("Službeni list R BiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94) utvrđeno da je Vlada R BiH nadležna za imenovanje upravnih organa u navedenim ustanovama kulture;

S obzirom na to da sve prethodno navedene ustanove kulture

rade na očuvanju i promoviranju kulturnog naslijeđa Bosne i Hercegovine, što je ključni aspekt nacionalnog kulturnog identiteta i baštine države, te da shodno tome čine sastavni dio državnosti Bosne i Hercegovine s ključnom ulogom u održavanju kulturne raznolikosti, jačanju osjećaja pripadnosti i očuvanju kulturne baštine za buduće generacije;

Svjestan da, uprkos tome što su osnovane propisima Bosne i Hercegovine na temelju kojih bi trebale postojati i funkcionirati, ove ustanove trpe posljedice političkih opstrukcija koje dovode u pitanje i valjanost prethodno spomenutih propisa i sposobnost nadležnih organa vlasti da riješe ovo pitanje donošenjem novih propisa kojima bi se osigurao njihov kontinuirani rad;

Imajući u vidu da je trenutno stanje u pogledu rukovođenja ovim ustanovama alarmantno i da predstavlja neposrednu prijetnju njihovom funkcioniranju; te da nijedna od sedam navedenih ustanova trenutno nema ni nadzorni niti upravni odbor, te da šest njih ima ravnatelje koje su imenovala nedržavna tijela, kako bi se premostile prepreke kojima su neprestano izloženi, a da podnošenjem ostavke od strane njenog ravnatelja Nacionalna i univerzitetska biblioteka/Nacionalna i sveučilišna knjižnica Bosne i Hercegovine više nije u stanju obavljati svoje djelatnosti;

Izražavajući žaljenje zbog činjenice da se krše temeljna prava uposlenih, da je ugroženo funkcioniranje COBISS.BH (skr. *Kooperativni online bibliografski sustav i servisi*) tj. digitalnog sustava za pretraživanje i rezervaciju građe u zajedničkom katalogu knjižnica u Bosni i Hercegovini i u katalogima pojedinačnih knjižnica, te da Nacionalna i univerzitetska biblioteka/Nacionalna i sveučilišna knjižnica Bosne i Hercegovine, kao Nacionalni ISSN centar, nije u mogućnosti izdavati ISSN kodove za identifikaciju svake serijske publikacije, ISBN identifikatore za knjige, kao i ISMN brojeve za muzička izdanja;

Svjestan da trenutačno stanje može onemogućiti rad izdavača, ugroziti akademsku zajednicu i poremetiti funkcioniranje ostalih 78 knjižnica širom Bosne i Hercegovine, te zaustaviti izradu nacionalnih bibliografija, koje su ključni pokazatelji duhovnog, kulturnog, znanstvenog i obrazovnog razvoja zemlje, koji odražava stupanj znanstvenog napretka i predstavlja osnovno sredstvo za očuvanje kulturne baštine i znanja o cjelokupnom nacionalnom kulturnom blagu;

Konstatirajući da Nacionalna i univerzitetska biblioteka/Nacionalna sveučilišna knjižnica posjeduje Specijalne zbirke koje su odlukom Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika proglašene Nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine;

Uvjeren stoga u hitnu potrebu da se ovlasti neko od visokopozicioniranih uposlenika navedene ustanove da privremeno obnaša dužnost ravnatelja dok ustanove Bosne i Hercegovine ne ispune svoje obveze prema ovoj i drugim ustanovama kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu;

Uzimajući u obzir, imajući u vidu i konstatirajući sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeći nalog:

NALOG

kojim se podržava funkcioniranje Nacionalne i univerzitetske biblioteke/Nacionalne i sveučilišne knjižnice Bosne i Hercegovine i drugih ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu

Članak 1.

Izuzetno od odredbi mjerodavnih zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će ovlastiti uposlenika Nacionalne i univerzitetske biblioteke/Nacionalne i sveučilišne knjižnice Bosne i Hercegovine da privremeno obnaša dužnosti ravnatelja ove ustanove, do imenovanja upravnih organa i konačnog

imenovanja ravnatelja u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

1. Ukoliko uposlenik Nacionalne i univerzitetske biblioteke/Nacionalne i sveučilišne knjižnice Bosne i Hercegovine ne bude ovlašten da obnaša dužnosti ravnatelja ove ustanove u skladu s člankom 1. ovog Naloga u roku od sedam (7) dana od dana stupanja na snagu ovog Naloga, rukovoditelj Sektora nabave, obrade, periodike i službenih publikacija smatrat će se ovlaštenim za vršenje specifičnih poslova u ime ustanove, a koji inače spadaju u nadležnost ravnatelja.
2. Izraz *specifični poslovi* u smislu stavka (1) ovog članka podrazumijeva one poslove koji su neophodni za svakodnevno rukovođenje ustanovom ili za sprečavanje nastanka štete za ustanovu. To između ostalog podrazumijeva i odobravanje isplate sredstava za pokriće troškova ustanove, odobravanje isplate plaća i doprinosa za uposlenike ustanove, kao i podnošenje projektnih prijedloga radi osiguranja finansijskih sredstava potrebnih za unapređenje rada ustanove, ali ne predstavlja puni opseg ovlaštenja koja inače pripadaju poziciji ravnatelja ustanove.

Članak 3.

1. Postupak davanja ovlaštenja kako je utvrđen u članku 1. ovog Naloga primjenjivat će se na svaki slučaj nastanka upražnjene pozicije ravnatelja u ustanovi kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu, a ovlaštenje ostaje na snazi sve dok ne budu imenovani upravni organi tih ustanova, uključujući i konačno imenovanje ravnatelja u skladu s mjerodavnim zakonima.
2. U slučaju da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine ne postupi u skladu s odredbama stavka (1) ovog članka u roku od sedam dana od nastanka upražnjene pozicije

ravnatelja relevantne ustanove iz stavka (1) ovog članka, zamjenik/pomoćnik ravnatelja smatrat će se ovlaštenim za obavljanje specifičnih poslova predviđenih u članku 2. stavak (2) ovog Naloga. Ukoliko u ustanovi ne postoji zamjenik/pomoćnik ravnatelja ili zamjenik/pomoćnik ravnatelja nije u mogućnosti ili ne želi izvršavati te poslove, ovlaštenim će se smatrati najviše rangirani uposlenik relevantne ustanove koji je zadužen za financije, odnosno ako ni takva osoba nije na raspolaganju ili nije u mogućnosti ili ne želi izvršavati te poslove, ovlaštenim za vršenje navedenih specifičnih poslova će se smatrati uposlenik ustanove zadužen za pravne, administrativne ili srodne poslove.

3. U ustanove kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu iz stavka (1) ovog Naloga se ubrajaju: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Historijski/Povijesni muzej Bosne i Hercegovine, Nacionalna i univerzitetska biblioteka/Nacionalna sveučilišna knjižnica Bosne i Hercegovine, Muzej književnosti i pozorišne/kazališne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Biblioteka/knjižnica za slijepa i slabovidna lica/osobe Bosne i Hercegovine, Kinoteka Bosne i Hercegovine i Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

Ovlaštenje iz članka 1., 2. i 3. ovog Naloga ostaje na snazi do donošenja drugačije odluke od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine kojom će se ovlastiti druga osoba i odrediti njen opseg ovlaštenja, ili do konačnog imenovanja upravnih organa ustanove, uključujući i konačno imenovanje ravnatelja.

Članak 5.

Svi akti, radnje i koraci neophodni kako bi se uposleniku ovlaštenom prema člancima 1., 2. i 3. ovog Naloga omogućilo da obavlja poslove u skladu s članom 2, stav (2) ovog Naloga

ovim putem se smatraju donesenim odnosno preduzetim, a sposobnost ovlaštenog uposlenika da ispunjava svoj mandat bit će priznate od strane svih ustanova uključujući i komercijalne pravne osobe, na osnovu identifikacijskog dokumenta dotičnog uposlenika i rješenja o imenovanju na navedenu poziciju u ustanovi kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

Članak 6.

Ovim Nalogom se ne prejudiciraju pravni propisi čije je donošenje žurno potrebno radi ažuriranja propisa koji se odnose na status ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu. Shodno tome, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Naloga, nadležni organi Bosne i Hercegovine, a posebice Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, dužni su podnijeti prijedlog(e) zakona Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, kojim će se, između ostalog, urediti upravljanje i financiranje ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

Članak 7.

Ovaj Nalog donosi se na osnovu međunarodnog mandata visokog predstavnika i ne donosi se supstituiranjem bilo kojeg domaćeg organa vlasti. Nalog će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ovaj nalog izravno se primjenjuje i nije potrebna niti jedna dodatna radnja radi osiguranja njegovog pravnog dejstva.

Članak 8.

(1) Ovaj Nalog stupa na snagu odmah i objavljuje se na službenim internetskim stranicama Ureda visokog predstavnika.

(2) Ovaj nalog objavljuje se odmah u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Sarajevo, 21. studenoga 2024

Christian Schmidt
Visoki predstavnik